

İlkokul Çağı Çocuklarında Seröz Otitis Media İnsidansı

INCIDENCE OF SEROUS OTITIS MEDIA IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Dr.Mehmet İMAMOĞLU, Dr.Orhan GEDİKLİ,
Dr.Hayrettin MUHTAR, Dr.Zekai ÖZEL

KTÜ Tıp Fakültesi KBB ABD, TRABZON

ÖZET

Trabzon ilinde 9 ilkokulda toplam 6419 çocukta seröz otitis media (SOM) taraması yapıldı. SOM'nun cins ve yaş gruplarına göre dağılımı ve sosyo-ekonomik durum ile ilişkisi araştırıldı. SOM'nun erkek çocuklarda ve sosyo-ekonomik durum ile ilişkisi araştırıldı. SOM'nun erkek çocuklarda ve sosyo-ekonomik seviyesi düşük gruplarda daha çok görüldüğü tespit edildi. Yedi yaşından itibaren insidansın giderek azaldığı gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Seröz otitis media, İlkokul çağı çocukları, İnsidans

T Klin Araştırma 1991,9:474-476

Seröz otitis media (SOM) ilkokul çağı çocuklarında sık görülen bir hastalıktır. Bu hastalık nemli iklimlerde ve sosyo-ekonomik seviyesi düşük toplumlarda daha sık görülmektedir (1,8,12). En belirgin semptom işitme azlığıdır. Bazen işitme azlığının belirgin olmaması ve anne-baba veya öğretmen bunu farketmemesi hem gerçek insidansın bilinmemesine hem de tanının gecikerek tedavinin güçlenmesine yol açmaktadır.

Bu çalışmamızda ilkokul çağı çocuklarında SOM insidansını, cins ve yaş gruplarına göre dağılımını ve sosyo-ekonomik seviye ile ilişkisini araştırarak bu konudaki çalışmalara ışık tutmayı amaçladık.

Geliş Tarihi: 25.8.1990

Kabul Tarihi: 18.5.1991

Yazışma Adresi: Dr.Mehmet İMAMOĞLU
KTÜ Tıp Fakültesi KBB ABD
TRABZON

SUMMARY

6419 children were examined in 9 schools in Trabzon. The incidence of serous otitis media in each age group and relation with socio-economic condition was investigated. It was found that the serous otitis media occurred more frequently in males than in females and tend to affect the poorer social classes of the community. The incidence was decreased after seven years age.

Key Words: Serous otitis media, Primary school children, Incidence

Turk J Resc Med Sci 1991,9:474-476

MATERYAL VE METOD

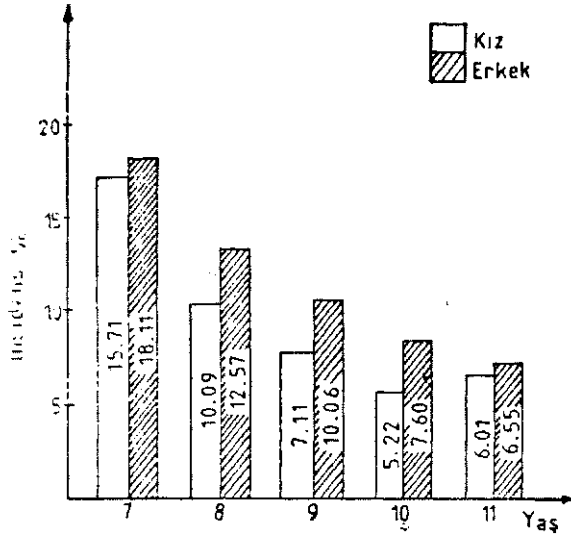
Bu çalışma Şubat 1988-Nisan 1988 tarihleri arasında yapıldı. Trabzon ilinde yarı kırsal alandaki dört ilkokul ile şehir merkezindeki beş ilkokulda toplam 6419 çocuk muayene edildi. Muayene okullarda otoskop ile yapıldı. Bu muayenede kulak zarları mat, vaskülarize ve retrakte olanlar hastaneye çağrılarak kulak muayeneleri Zeiss Op Mi 99 mikroskopu ile tekrarlandı, diyapazon testleri ve AZ 7 impedansmetre ile limpanogramları yapıldı. Muayene bulgularına ek olarak Rinne-olanlar ve timpanogramında Tip B eğrisi bulunanlara SOM tanısı kondu.

SONUÇLAR

Yarı kırsal kesimdeki dört ilkokulda 1378'i kız, 1456'sı erkek olmak üzere toplam 2834 çocuğun muayenesi yapıldı. Kızlarda %9.07, erkeklerde

Tablo 1. Yan kırsal kesimdeki ilkokullarda SOM insidansı

	Kız	Erkek	Toplam	Sayı	Skröz Otitis Media			Toplam	
					Kız	Erkek	Toplam	Sayı	%
7 Yaş Grubu	298	287	585	47	15.77	52	18.11	99	16.92
8 Yaş Grubu	307	326	633	31	10.09	41	12.57	72	11.37
9 Yaş Grubu	239	288	527	17	7.11	29	10.16	46	8.72
10 Yaş Grubu	268	250	518	14	5.22	19	7.60	33	6.37
11 Yaş Grubu	266	305	571	16	6.01	20	6.55	36	6.30
Toplam	1378	1456	2834	125	9.07	161	11.05	286	10.19

Şekil 1. Yan kırsal kesimdeki ilkokullarda SOM insidansı.

% 11.05 oranında SOM tespit edildi. SOM insidansı ve yaş gruplarına göre dağılımı Tablo 1 ve Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şehir merkezinde ve sosyo-ekonomik seviyesi yüksek öğrencilerin devam ettiği beş ilkokulda 1674'ü kız, 191 Ti erkek olmak üzere toplam 3585 çocuk muayene edildi. SOM oranı kızlarda %4.59, erkeklerde ise %6.95 olarak bulundu. SOM insidansı ve yaş gruplarına göre dağılımı Tablo II ve Şekil 2'de gösterilmiştir. Bütün okullardaki SOM insidansı ve yaş gruplarına göre dağılımı ise Şekil 3'de gösterilmiştir.

İstatistik değerlendirmeleri "bağımsız gruplarda iki yüzde arasındaki farkın önemlilik testi"ne göre yapıldı (14).

TARTIŞMA

SOM genelde bir çocukluk çağı hastalığıdır ve çocuklardaki işitme kaybının en sık sebebidir (6,8,9,13,15). Diğer taraftan ABD'de en sık uygulanan cerrahi tedavinin miringotomi ve tüp taktikinin olması bu hastalığın ne kadar sık rastlandığı hakkında fikir vermektedir (2,4). İskandinav ülkelerinde de Fillea-Nikolaics'nin yaptığı araştırmalara göre sekiz çocukta birinde SOM görülmektedir (7).

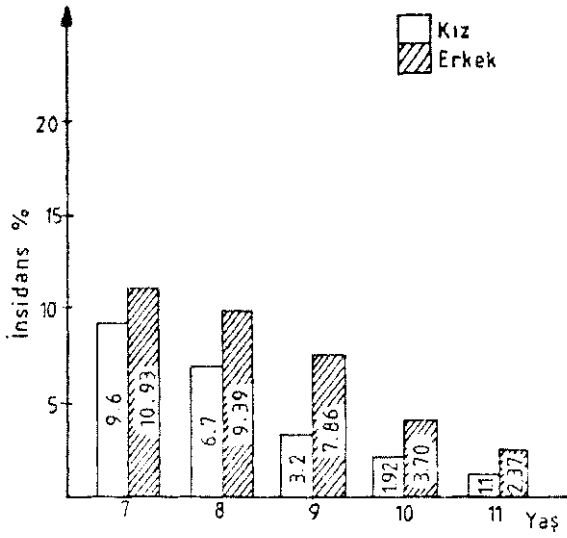
Bütün araştırmacılar SOM 'nın en sık görülme yaşının ilk on yaş olduğunu belirtmişlerdir. Bazı araştırmacılar okul öncesi çağda yaşlar arasındaki insidans farkının önemli olmadığını vurgularken, bazıları da insidansın 6-36 ay ve 4-7 yaşlarda pik yaptığını bildirmektedirler (3,5,16). Yedi yaşından itibaren Oslaki tüpünü destekleyen kıkırdak dokusunun sertlik ve miktarının artmasıyla SOM insidansı azalmaktadır (2). Bizim yaptığımız çalışmada da 7 yaş grubunda %3.69 olarak görülmektedir. 7,8,9 ve 10 yaş grupları arasındaki insidans farkları istatistik olarak da anlamlı bulundu (t:2.74, 2.43, 2.73, p<0.01). 10 ve 11 yaş grupları arasındaki insidans farkı ise istatistiksel olarak anlamsızdı (T:0.87, p < 0.05).

Okul çağı çocuklarında SOM insidansının %10 dolayında olduğu ve erkek çocuklarda daha fazla görüldüğü çeşitli araştırmacılar tarafından vurgulanmıştır (1,4,8,10). Bizim çalışmamızda da SOM insidansı erkeklerde %8.73, kızlarda ise %6.61 idi. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıydı (t:3.18, p<0.01).

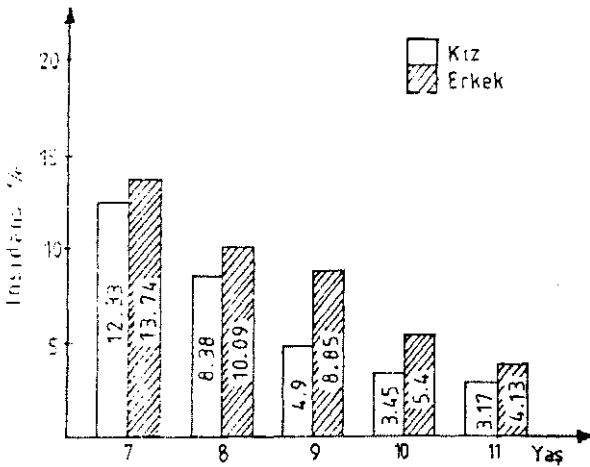
SOM nemli iklimlerde ve sosyo-ekonomik seviyesi düşük toplumlarda daha sık görülmektedir (3,12). Kaya ve arkadaşları Ankara çevresindeki okullarda yaptıkları araştırmada SOM insidansını kırsal kesimde %7.8, şehir merkezindeki okullarda ise %9 olarak bulmuşlardır (11). Biz de yaptığımız bu çalışmada SOM insidansını yarı kırsal kesimdeki

Tablo 2. Şehir merkezindeki ilkokullarda SOM insidansı

	Kız	Erkek	Toplam	Sayı	Seröz Otitis Media		Toplam		
					Kız	Erkek	Sayı	%	Sayı
7 Yaş Grubu	375	448	823	36	9.60	49	10.39	85	10.32
8 Yaş Grubu	313	362	675	21	6.70	31	9.39	55	8.14
9 Yaş Grubu	312	356	668	10	3.20	28	7.86	38	5.68
10 Yaş Grubu	311	324	635	6	1.92	12	3.70	18	2.83
11 Yaş Grubu	363	421	784	4	1.10	10	1.30	14	1.78
Toplam	1674	1911	3585	77	4.59	133	6.95	210	5.85

Şekil 2. Şehir merkezindeki ilkokullarda SOM insidansı.

Şekil 3. Trabzon ilindeki ilkokullarda SOM insidansı.

ilkokullarda % 10.19, şehir merkezindeki ilkokullarda ise %5.85 olarak bulduk. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı idi ($t:6.47, p < 0.01$).

KAYNAKLAR

- Ballenger JL: Diseases of the Nose, Throat and Ear (12 th ed) Philadelphia, Lea and Febiger 1977, pp:815-8.
- Blustone CD: Otitis media in children: To treat or not to treat. The New England Journal of medicine 1982; 306:1399.
- Casselbrunn MI, Brostoff EM, Cantekin EI et al: Otitis media with effusion in preschool children. Laryngoscope 1982; 95:428.
- Chole AR: Acute and chronic infection of the temporal bone including otitis media with effusion. In Otolaryngology Head and Neck Surgery (Ed Charles Cummings) St Louis, CV Mosby Company 1986. 2968-75.
- Oysdale WS: Medical management of serous otitis media. Otolaryngologic Clinics of North Am 1984, 17 (4): 653.
- Dockhorn RJ: Otolaryngologic allergy in children. Otolaryngologic Clinics of North Am 1977, 10 (1). 103.
- Elclati-Nikolajsen M: Tympanometry in three-year-old children. Prevalence and spontaneous course of middle ear effusion. Ann Otol Rhinol Laryngol, Supplement 1980, 68:223-7.
- Gibb AO: Non-suppurative otitis media. In Scott-Brown's Diseases of the Ear, Nose and Throat (Ed John Ballantyne) London. Butterworth and Co 1979, 193-235.
- Holt OR: Persistent otitis media with effusion. In current therapy in Otolaryngology Head and Neck Surgery (Ed Gates GA) Saint Louis CV Mosby Company 1985, 3-6.
- Kaya S, Aktaş T, Bengin E ve ark: Ankara ili ve çevresinde okul dönemi çocuklarda orta kulak hastalıkları insidansı. Türk Otolarengoloji Arşivi 1987, 25 (2): 185.
- Liu YS, Lim DJ, Lang RW et al: Chronic middle ear effusion. Arch Otolaryngol 1975, 101:278.
- Roland PS, Tinitzo T, Patti ST: Otitis media. Incidence, Duration, and Hearing Status. Arch Otolaryngol Head Neck Surg 1989, 115:1049-53.
- Shambaugh GE: Serous otitis: Are tubes the answer? The American Journal of Otolaryngology 1983, 5 (1):63.
- Sümbüloğlu K: Sağlık bilimlerinde araştırma teknikleri ve istatistik. Ankara: Metris Yayınları 1978, 84-8.
- Widertar E, Svenson V, Russell B et al: The effect of adenoidectomy of serous otitis media. Clin Otolaryngol 1985, 10:345.
- Van der Grinten C, Ruch Gil, Brock Paul Von Den: Screening for otitis media with effusion in preschool children. The Lancet 1989, 11:311-1.